

технологій та суспільства в умовах глобальних викликів: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції Полтава, 9 грудня 2024 р. Центр фінансово-економічних наукових досліджень. Полтава, 2024. С. 34-36.

5. Miangah T. M., Nezarat A. Mobile-Assisted Language Learning. *International Journal of Distributed and Parallel Systems (IJDPS)*, 2012. Vol. 3. No. 1. P. 309-319.

**Барнич Іванна Іванівна,
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності
ORCID: 0000-0002-0747-7202**

ПОНЯТТЯ «ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА» В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-5626/>

Мова – це жива, частина культури, яка постійно розвивається, змінюється відповідно до комунікативних потреб своїх носіїв. У глобалізованому світі, в умовах стрімкого економічного та технологічного розвитку виникають нові слова та терміни. Так, в наш час виникає новий термін – тактична медицина. Вона є – міждисциплінарною галуззю, яка значною мірою базується на військових, медичних та безпекових поняттях.

Тактична медицина розвинулася з польової хірургії та військової медицини. Англійська назва „*Tactical Combat Casualty Care*“ (скорочено ТССС) існує з 1990-х років, а в Німеччині з 2010-рр. На основі концепції ТССС, яка спеціально орієнтована на операції в бойових ситуаціях, були розроблені рекомендації „*Tactical Emergency Casualty Care*“ (ТЕСС). Вони охоплюють структуровану медичну допомогу в цивільних тактичних ситуаціях і призначені для поліції, пожежників, охоронців та цивільних служб екстреної допомоги.

Під тактичною медициною (ТССС) розуміють застосування медичних заходів (діагностики та терапії) у тактичних умовах. Це означає надання допомоги пораненим у бойових умовах або в особливих ситуаціях (наприклад, під час терористичного акту). Таким чином,

тактична медицина є, скоріше за все, **частиною екстреної медицини**, причому проникаючі поранення та опіки внаслідок застосування вогнепальної, холодної та вибухової зброї зустрічаються непропорційно часто [1].

У німецькій мові крім англійського варіанту „*Tactical Combat Casualty Care*“ існує низка позначень для тактичної медицини „*Taktische Notfallmedizin*“, „*Taktische Einsatzmedizin*“.

У корпусі німецької мови DWDS зафіксовано таке значення слова „*Notfallmedizin*“ (екстрена медична допомога): „*Teilgebiet der Medizin, das sich mit Betreuung medizinischer Notfälle befasst*“ (галузь медицини, яка займається наданням допомоги у невідкладних медичних випадках). Найчастіше лексема „*Notfallmedizin*“ зустрічається у сполученні з такими словами: *ausbilden* (навчати), *Facharzt* (лікар-спеціаліст), *interdisziplinär* (міждисциплінарний), *präklinisch* (доклінічний) [2].

Відповідно термін „*taktische Medizin*“ уживається разом з такими словами, як *Hämorrhagie* (кровотеча), *Gefechtsfeld* (поле бою), *Versorgung* (медичне забезпечення), *Verwundetentransport* (евакуація поранених), *Sicherheit* (безпека), *Bedrohungslage* (загроза), *Schock* (шок), *Protokolle* (протоколи) та інші.

У 1972-2019 рр. згідно з DWDS, термін „*Notfallmedizin*“ має приблизний індекс частоти 0,47 (або 469 вживань) на мільйон знаків, що свідчить про відносно помірне, але стабільне використання цього терміна в німецькомовних текстах. А за період з 2019 по 2024 роки індекс частоти вживання непропорційно збільшується до 1,92 (або 1552 вживань) на мільйон знаків, що свідчить про суттєве зростання уваги до теми екстреної медицини. Це пов'язано з підвищеним суспільним та професійним інтересом до кризових ситуацій, воєн, організації медичної допомоги, а також із зростанням наукових публікацій і матеріалів професійних видань у цій сфері.

Наведемо приклад вживання лексеми „*Notfallmedizin*“ з газети „*Berliner Zeitung*“: „*Das medizinische Personal der Bundeswehr sei ganz besonders für die **Notfallmedizin** ausgebildet und für den Einsatz unter schwierigen Bedingungen, sagte Schmidt*“ (Медичний персонал Бундесверу має спеціальну підготовку з надання **невідкладної медичної допомоги та роботи в складних умовах, зазначив Шмідт**) [3]. У цьому прикладі термін „*Notfallmedizin*“ використовується в офіційно-інформативному стилі для підкреслення спеціальної підготовки військових медиків.

Проілюструємо використання терміну „*Erstversorgung*“ у сучасній фаховій німецькій мові тактичної медицини. Він означає первинну медичну допомогу, яка надається одразу після травми або інциденту і має більш системний і професійний відтінок, ніж „*Erste Hilfe*“ (перша допомога): „*Zwei Drittel der bei einem Angriff getöteten Soldaten starben in den ersten zehn Minuten, ein weiteres Drittel ganz überwiegend binnen der ersten Stunde. Dies verdeutlicht, wie wichtig eine sofortige **Erstversorgung** schon auf dem Gefechtsfeld ist, wo lebensbedrohliche Blutungen binnen weniger Minuten mit einem sogenannten Tourniquet – einem Abbindegurt – gestillt werden müssen*“ (Дві третини солдатів, загиблих під час нападу, померли протягом перших десяти хвилин, а ще третина померла переважно протягом першої години. Це ілюструє важливість негайної **первинної (першої) допомоги** на полі бою, де кровотечу, що загрожує життю, необхідно зупинити протягом кількох хвилин за допомогою джгута) [4].

Отже, активне поширення терміна «тактична медицина» є результатом розвитку сучасного суспільства, зокрема забезпечення безпекових, військових та медичних потреб у світі. Зростання частоти вживання відповідної термінології вказує не лише на мовну динаміку, а й на підвищення актуальності цієї галузі в умовах глобальних і локальних викликів. У цьому контексті мова виступає не лише засобом комунікації, а й чутливим індикатором суспільних змін, відображаючи нові реалії та формуючи підґрунтя для подальшого професійного й наукового розвитку.

Література:

1. Zeitschrift. URL: https://flexikon.doccheck.com/de/Taktische_Medizin (дата звернення 19.04.2026).
2. Wörterbuch DWDS. URL: <https://www.dwds.de/> (дата звернення 21.04.2026).
3. Zeitung „Berliner Zeitung“. URL: <https://www.berliner-zeitung.de/> (дата звернення 21.04.2026).
4. Zeitschrift. URL: <https://www.handelsblatt.com/> (дата звернення 20.04.2026).